

PROGRAM ROZVOJA OBCE VYŠNÉ NAD HRONOM

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2019 - 2025

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PRO

Názov:	Program rozvoja obce Vyšné nad Hronom 2019 - 2025
Územné vymedzenie :	Nitriansky kraj, okres Levice, obec Vyšné nad Hronom– ŠÚJ
Územný plán obce schválený:	*nie*
Dátum schválenia PRO:	
Dátum platnosti:	*2019 - 2025*
Verzia	*1.0.*
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Základné údaje	
Kraj:	Nitriansky kraj
Okres:	Levice
Región:	Tekov
Poloha:	48°09′48″S 18°35′06″V
Nadmorská výška:	153 m n. m.
Rozloha:	6,47 km²
Počet obyvateľov:	180
Hustota obyvateľstva:	27,82
PSČ	935 31
ŠÚJ	502952
EČV	LV
Tel. predvoľba	+421-36
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Vyšné nad Hronom
	Vyšné nad Hronom č. 57
	935 31 Vyšné nad Hronom
Web:	www.vysnenadhronom.sk
E-mail:	info@vysnenadhronom.sk
Telefón:	036/633 02 50
Fax:	036/633 02 51

Obsah

ÚVOD ... **4**

ANALYTICKÁ ČASŤ ... **12**

1. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA ... 12

1.1. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE ... **12**

1.2. DEMOGRAFICKÁ ŠTRUKTÚRA ... **15**

1.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA ... **23**

1.4. SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA ... **24**

1.5. MATERIÁLNE ZDROJE ... **26**

1.6. EKONOMICKÉ ZDROJE ... **28**

1.9 Ex-ante hodnotenie ... *31*

2. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA ... 31

2.1 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia ... *31*

2.2 STEEP analýza ... *33*

3. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA OBCE VYŠNÉ NAD HRONOM ... 34

3.1 SWOT analýza ... *34*

3.2 Identifikácia kritických oblastí rozvoja ... *36*

STRATEGICKÁ ČASŤ ... **37**

4. VÍZIA ... 37

4.1 . STRATEGICKÉ CIELE ... **38**

PROGRAMOVÁ ČASŤ ... **38**

5. PRIORITNÉ OSY ... 38

REALIZAČNÁ ČASŤ ... **39**

5.1 POPIS ÚLOH PRI REALIZÁCII PRO: ... 39

5.2. SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PRO ... 40

6. AKČNÝ PLÁN ... 40

7. FINANČNÁ ČASŤ ... **42**

ZÁVER ... **46**

ÚVOD

Prvým a zásadným krokom k rozvoju obce je naprogramovanie svojej vlastnej budúcnosti miestnou politikou rozvoja. Do procesu formovania, koncipovania a programovania rozvoja je potrebné zapojiť obyvateľstvo prostredníctvom občianskych aktivít, združení a podnikateľov, aby sa v programovom dokumente premietli predstavy a potreby tých, ktorí budú program realizovať. Spôsob spoločného plánovania vytvára predpoklady pre úspešnejšie presadzovanie záujmov obce v nových podmienkach Európskeho spoločenstva, kde takýto prístup k procesu programovania je nielen vyžadovaný, ale aj presadzovaný.

Programovanie rozvoja sa v súčasnosti nevyhnutne spája aj s pojmom integrácie do Európskeho spoločenstva a s čerpaním zdrojov zo štrukturálnych fondov, ďalších zdrojov spoločenstva ako aj rôznych iných zdrojov dostupných regionálnej a miestnej správe, podnikateľom a občianskym združeniam.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PRO

Zámer spracovania PRO	
Názov dokumentu	- Program rozvoja obce Vyšné nad Hronom na roky 2019 – 2025
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OZ a komisií: pre financie, komisia pre šport a kultúru, komisia verejno-poriadková, komisia na ochranu verejného záujmu - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou web stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ.
Obdobie spracovania	- PRO bol spracovaný v priebehu roka 2018 a 2019 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce .

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PRO

Harmonogram spracovania PRO													
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
Úvod													
Analytická časť													
Strategická časť													
Programová časť													
Realizačná časť													
Finančná časť													
Záver													

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

PRO bol aktualizovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z .z., ktorý definuje Program rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania

predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači			
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Východiskové dokumenty §

Súlad PRO s dokumentami na miestnej, národnej a nadnárodnej úrovni:

Súlad PRO s dokumentami na miestnej úrovni

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce,** ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Program odpadového hospodárstva,**
- **Viacročný rozpočet.**

Súlad PRO s dokumentami na národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020 –** dokument, ktorého cieľom je vytvorenie jednotnej

stratégie financovania pre stanovenie účasti jednotlivých zdrojov na financovaní projektov a operácií z jednotlivých zdrojov financovania - štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu, Európskeho fondu pre námorné a rybné hospodárstvo, Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka, štátneho rozpočtu, rozpočtov vyšších územných celkov, rozpočtov obcí a pre prijímateľov operačných programov spolufinancovaných zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v rámci cieľa 1 - Investície pre rast a zamestnanosť a pre prijímateľov zo Slovenskej republiky operačných programov v rámci cieľa 2 - Európska územná spolupráca - cezhraničná spolupráca a prijímateľov operačného programu spolufinancovaného z Európskeho fondu pre námorné a rybné hospodárstvo a Programu rozvoja vidieka 2014 - 2020 spolufinancovaného z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka."

- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP"** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- **Program rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja**, ktorý je základný a kľúčový strednodobý programový dokument vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami Národnej stratégie s uplatňovaním princípu partnerstva. Je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.
- **Program odpadového hospodárstva SR** – predstavuje strategický dokument v odpadovom hospodárstve. Záväzná časť POH SR je záväzným dokumentom pre rozhodovacie činnosti orgánov štátnej správy v odpadovom hospodárstve.

Súlad PRO s dokumentami na nadnárodnej úrovni

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- **Stratégia EÚ 2020** - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
4) podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;

11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:
- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority operačných programov:

Integrovaný regionálny operačný program
Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch
INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T
INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízko uhlíkových dopravných systémov
Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy
Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území
INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva
Prioritná os č. 5: Technická pomoc

OP Kvalita životného prostredia
PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY
INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis
INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis
INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr
INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK
INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy
INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií nariešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHKÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO
INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov
INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch
INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania
INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia
INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízko uhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení
INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

OP Výskum a inovácie
PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízko uhlíkových technológií
TECHNICKÁ POMOC

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):
- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

Ďalšie možnosti fondov

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS
DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR
EKOFOND
ENVIRONMENTÁLNY FOND
RECYKLAČNÝ FOND
WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIATKOVÝ FOND)
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS

Uplatnenie integrovaného prístupu

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese PRO, kde boli zohľadnené potreby a požiadavky všetkých zainteresovaných skupín - obyvateľov, občianskych združení, záujmových skupín obyvateľov, podnikateľských subjektov, obec a jej jednotlivé orgány. Vo fáze príprav spracovania - prostredníctvom dotazníkového prieskumu, ako aj v rámci schvaľovacej fázy PRO, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PRO sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Formulár č. Ú 6 - Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

v tis. EUR

č.	Názov investíce - projektu (obec, okres)	Číslo a názov aktivity	Klasifikácia investície (stavby) - triedy	Rok začatia	Ukazovateľ	Cena podľa vykonávacieho projektu		Objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov								
				Rok dokončenia	Merná jednotka	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje	Iné zdroje
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Rekonštrukcia Požiarnej zbrojnice		1274 - Ostatné budovy, i .n.	2011		8 775,90		*2011*	8 775,90	8 775,90			8 775,90						
				2011															
2	Zastrešenie priestoru za kultúrnym domom - prístrešok		1274 - Ostatné budovy, i. n.	2013		4 800,00		*2013*	4 800,00	4 800,00		1 800,00	3 000,00						
				2013															

3	Revitalizácia obecnej spevnenej pešej komunikácie		2112 - Miestne komunikácie	2015		6 288,69		*2015*	6 288,69	6 288,69			1 288,69	5 000,00					
				2015															

Analytická časť

1. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

1.1. Základná charakteristika obce

Základná charakteristika obce Vyšné nad Hronom (k 31.12.2018)	
Kód obce	502952
Názov okresu	Levice
Názov kraja	Nitriansky
Štatút obce	obec
PSČ	935 31
Telefónne smerové číslo	036
Prvá písomná zmienka o obci – rok	1264
Celková výmera územia obce [m^2]	6 473 979
Hustota obyvateľstva na km^2	27,82

Zdroj: ŠÚ SR

Obec Vyšné nad Hronom sa nachádza v západojužnej časti Slovenskej republiky - bližšie leží vo východnej časti Západného Slovenska (NUTS 2). Z hľadiska územnosprávneho členenia patrí obec na úrovni NUTS 3 do Nitrianskeho samosprávneho kraja, na úrovni NUTS 4 do okresu Levice.

Vzdialenosť obce od centra okresu je 12 km, od krajského mesta Nitra 45 km.

Vyšné nad Hronom sa rozkladá v rovnakej vzdialenosti od kríženia komunikácií č. 1/76 a I/51 ako aj komunikácií I/75 a I/76. Leží v blízkosti Pohronskej rozvojovej osi.

Obec pozostáva z troch ulíc. Prvá ulica sa ťahá pozdĺž rieky Hron, druhá bola postavená oproti. Tretia ulica sa nachádza na hlavnej ceste, to je tzv. Nový rad domov, ktoré boli postavené po roku 1952.

Obec hraničí s katastrami nasledujúcich obcí: Dolná Seč, Levice, Starý Hrádok, Tekovský Hrádok, Turá, Žemliare.

Počet obyvateľov obce k 31.12.2018 bolo 180 . Hustota obyvateľstva je 27,82 obyvateľov na km^2.
Obec je členom mikroregionálneho združenia vidieckeho turizmu „Hron“, ktoré bolo založené v roku 1999 s cieľom koordinovaného využívania potenciálu obcí pre rozvoj vidieckeho turizmu. Obec je tiež členom Regionálneho združenia miest a obcí Tekov a členom verejno-súkromného partnerstva Občianskeho združenia Tekov-Hont.

1.1.1 História obce

Prvá písomná zmienka o obci Vyšné nad Hronom pochádza z roku 1264, kedy je obec spomínaná ako Nogud. V 13. storočí patrila obec k statkom bána Beesa. Názov obce v roku 1355 bol Mogyud, a približne od roku 1388 sa používa pomenovanie Nagyod. Vlastníkom sídla sa chcel stať potomok kmeňa Beesovcov, rodina Várady, ale roky neskôr sú ako vlastníci obce spomínaní Lévaiovci a Harasztiovci. Od roku 1388 tvorí sídlo vlastníctva Pétera Lévaiho Cseho, ktorí bol najbohatším

a najúctyhodnejším zemepánom vtedajšej župy Bars. Lévai Cseh sídlil v Levickom hrade a od tej doby aj história obce Nagyod sa úzko spája s históriou hradu.

Po roku 1440 nasledovalo obdobie bitiek, ktoré sa utíšili len za vládnutia Jánosa Hunyadiho. Za panovania Turkov v rokoch 1544 -1548 bola aj obec Nagyod vystavená ich plieneniu. Obdobie mieru prišlo len po roku 1553, ktoré netrvalo dlho, lebo po šírení protestantizmu sa aj táto obec stala zástancom reformácie, čo vyvolalo nenávisť dynastie Habsburgovcov ktorá bola rímskokatolíckeho vierovyznania. Náboženská sloboda reformovaným prichádza len v rokoch povstania Gábora Bethlena (1619 - 1624).

V roku 1645 vznikol v obci reformovaný cirkevný zbor, ktorý má aj drevený kostol s jedným zvonom. V r. 1664 nastane znova pustošenie Turkov, o stratách na ľudských životoch hovoria pozostatky, nájdené na mieste starého cintorínu, ktorý sa vynoril spod vody počas postupného posúvania Hrona.

V rokoch protireformácie sú obyvatelia obce vystavení prenasledovaniu, zbavia ich svojich majetkov, ale aj života. Po vydaní tolerančného patentu Jozefom II. sa v roku 1785 začína stavba nového kostola, ktorý síce nemal vežu, ale mohol sa pochváliť dvomi ozdobenými zvonicami. Tento kostol stál v obci do roku 1924.

Prvým učiteľom v obci je Mihály Gál, ktorý vykonáva svoju činnosť od roku 1795. Do roku 1903 slúži ako škola jeden malý, rozkývaný byt. Nová škola sa postaví na jeho mieste, ktorá ale nevyhovuje podmienkam a v roku 1924 sa postaví nová budova slúžiaca ako škola do roku 1931.

Stredom 19. stor. začína oslobodenie poddaných, pozemky obce sa postupne vrátia späť do vlastníctva obce. V roku 1849 sa pri Tekovských Lužanoch odohráva krvavá bitka, ktorá mala obete aj z obce Nagyod. V roku 1854 sa postaví nová fara (zbúrali ju v roku 2001).

Prvá svetová vojna zbiera svoje obete aj z tejto obce. Po roku 1920 – uzatvorení Trianonskej mierovej zmluvy - je obec Vyšné nad Hronom pripojená k Československej republike.

V roku 1924 sa postaví reformovaný kostol, ktorý slúži občanom obce do dnes. V tom istom roku sa znovu postaví učiteľský byt a škola.

V roku 1933 bol zavedený do obce elektrický prúd a postavená kolkáreň. Obec mala do roku 1935 aj vodný mlyn, ktorý na jar 1936 odplavila stúpnutá hladina rieky Hron. Dlhodobým problémom obce bolo stúpanie hladiny vody rieky Hron a neustále záplavy úrodnej pôdy a záhrad spôsobené vyliatím Hrona. V roku 1937 sa zrealizovala prvá regulácia Hrona – na jeho druhom úseku. V tom istom roku vznikol v obci dobrovoľný hasičský zbor.

V roku 1938 sa stáva aj toto územie časťou Maďarskej republiky, po druhej svetovej vojne súčasťou Československej socialistickej republiky. Aj v tejto obci prebieha kolektivizácia a sceľovanie pozemkov, vznikne poľnohospodárske družstvo. V povojnových obdobiach začínajú stavať kultúrny dom, v roku 1952 nový rad domov popri hlavnej cesty. Počet obyvateľov obce do roku 1970 postupne narastá.

V súčasnosti má Vyšné nad Hronom 183 obyvateľov, väčšinou maďarskej národnosti. Je to pokojná, upravená obec žijúca v blízkosti rozvojového centra regiónu – okresného mesta Levice.

1.1.2. Prírodné zdroje

Geomorfologické pomery

Z geomorfologického hľadiska katastrálne územie obce je súčasťou Alpsko-Himalájskej sústavy, v rámci nej je súčasťou podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá Dunajská kotlina, oblasti Podunajskej nížiny, bližšie sa radí do celku Pohronskej Pahorkatiny, ktorá má na tomto území nížinnú formu. Geografická poloha obce je určená súradnicami 48°10´ s. z. š. a 18°35´ v. z . d. Priemerná nadmorská výška územia je 153 m n. m.
Vyšné nad Hronom leží bezprostredne na ľavej časti rieky Hron, ktorá ju objíma ako polostrov. Obec leží na nížine, jej kataster vyplňujú poľnohospodársky obrábané pozemky. Panorámu okolia dotvárajú vzdialené Štiavnické vrchy a ich výstupok Šiklóš.

Hydrologické a klimatické pomery

Územie obce patrí hydrologicky do povodia Hrona. Riešené územie patrí do klimatogeografického typu suchej až mierne suchej nížinnej klímy, s miernou inverziou teplôt. Priemerná januárová teplota je -1 až -4 °C, priemerná júlová teplota je 19,5 až 20,5 °C. Priemerný ročný úhrn zrážok je 530 až 650 mm. V území prevládajú západo-východné smery vetra a vzhľadom na to, že v bezprostrednej blízkosti obce sa nenachádza žiaden vetrolam, v zime je vplyv severných vetrí silný. Priemerná rýchlosť vetra v tomto území je 10 m/s.

Súčasnú krajinnú štruktúru obce určuje aktuálne využívanie územia. Poloha obce a príjemné klimatické podmienky predurčujú toto územie na poľnohospodárske využitie a na vodnú turistiku.

Využitie pôdneho fondu

Kataster obce Vyšné nad Hronom má rozlohu 647,3979 ha. Z celkovej výmery pôdneho fondu prevláda poľnohospodárska pôda s celkovou výmerou 552,90 ha. V rámci poľnohospodárskej pôdy má najväčší podiel orná pôda o výmere 520,14 ha. Záhrada má výmeru na území obce 5,49 ha, trvalý trávny porast je s výmerou 27,11 ha a vinica s výmerou 0,15 ha.
V rámci nepoľnohospodárskej pôdy má najväčšie zastúpenie zastavaná plocha a nádvorie, ktorej výmera predstavuje 37,29 ha. Naopak najmenšie zastúpenie má ostatná plocha o výmere 10,06 ha. (viď Tabuľka č. 1)

Tabuľka č. 1 Pôdny fond obce Vyšné nad Hronom

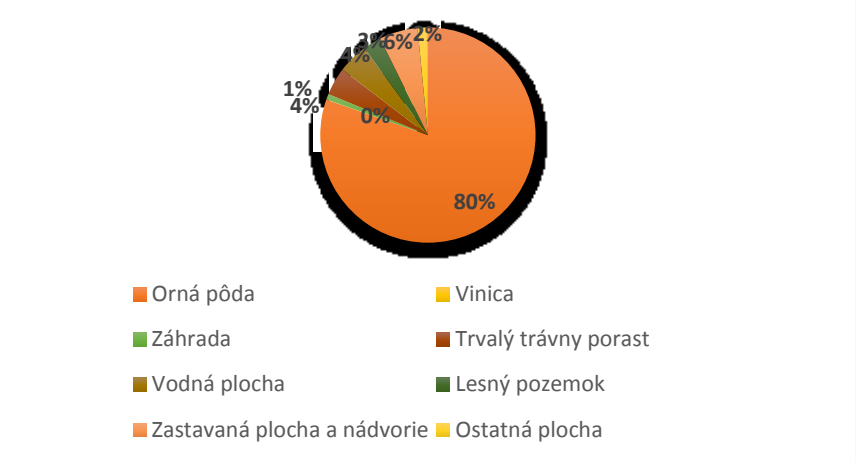
Územie	Celková výmera územia v ha	Poľnohospodárska pôda v ha					Nepoľnohospodárska pôda v ha				
		Orná pôda	Vinica	Záhrada	Trvalý trávny porast	Spolu	Vodná plocha	Lesný pozemok	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatná plocha	Spolu
Vyšné nad Hronom	**647,3979**	520,1413	0,1523	5,4942	27,1135	**552,9013**	29,4299	17,7173	37,2889	10,0605	**94,4966**

Zdroj: ŠÚ SR, 2017

Z vyššie uvedenej tabuľky je zrejmé, že v obci má najväčšie zastúpenie poľnohospodárska pôda o výmere 552,90 ha, čo predstavuje 85,4 % z celkovej výmery obce. Nepoľnohospodárska pôda predstavuje 14,6 % z celkovej výmery územia.

Z predchádzajúcich údajov je zrejmé, že poľnohospodárska pôda má prevažujúce zastúpenie v celkovej výmere územia.

Graf č. 1 Prehľad zastúpenia pôdneho fondu obce Vyšné nad Hronom

Zdroj: Tabuľka č.1

1.2. Demografická štruktúra

Vývoj počtu obyvateľov

Rozhodujúcim rozvojovým faktorom každej vidieckej obce je obyvateľstvo. Obec Vyšné nad Hronom má celkový počet obyvateľov 180 (k 31.12.2018).
Celková výmera územia obce predstavuje 647,3979 ha. Na území obce bola k 31.12.2018 celková hustota osídlenia 27,82 obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v Nitrianskom kraji je 107,15 obyvateľov na km² a v okrese Levice je 72,23 obyvateľov na km².

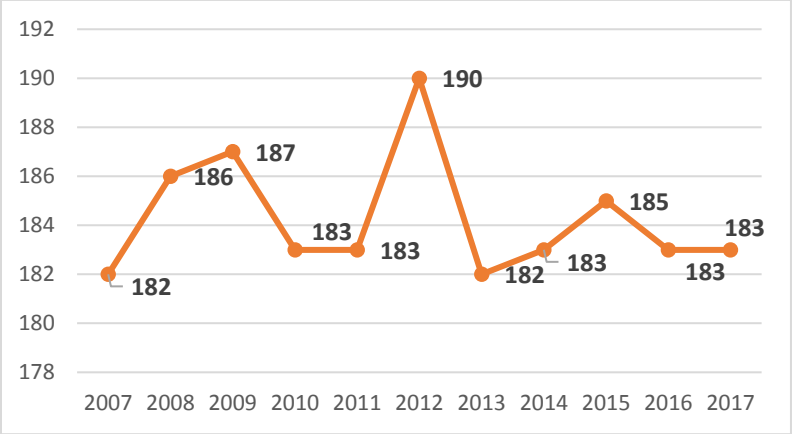
Prehľad vývoja počtu obyvateľov obce je v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 2 Vývoj počtu obyvateľov obce Vyšné nad Hronom

Počet obyvateľov	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*	*2013*	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*
Muži	83	85	87	83	82	84	82	84	86	85	83
Ženy	99	101	100	100	101	106	100	99	99	98	100
Spolu	**182**	**186**	**187**	**183**	**183**	**190**	**182**	**183**	**185**	**183**	**183**

Zdroj: ŠÚ SR, 2017

Graf č. 4 Vývoj počtu obyvateľov obce Vyšné nad Hronom

Zdroj: Tabuľka č. 2

Z grafického znázornenie je zrejmé, že vývoj počtu obyvateľov obce Vyšné nad Hronom má stagnujúcu tendenciu, resp. mierne výkyvy. Od roku 2007 kedy predstavoval počet obyvateľov 182, nastáva postupný mierny nárast počtu obyvateľov, v porovnaní s rokom 2012 nastal nárast počtu obyvateľov o 8. Mierny nárast počtu obyvateľov bol zaznamenaný od roku 2008 do roku 2012. V ďalšom sledovanom období sa mal od roku 2012 počet obyvateľov klesajúcu tendenciu.

Štruktúra obyvateľstva podľa produktívnosti a ekonomickej aktivity

Ekonomicky aktívni obyvatelia

Tabuľka č. 3 Podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva

	Trvale bývajúce obyvateľstvo	**Ekonomicky aktívne obyvateľstvo**	**EAO v %**
	Spolu	Spolu	
SR	5 443 120	2 754 700	50,6
NR kraj	678 692	348 000	51,2
Okres LV	111 761	56 086	50,2

Zdroj: ŠÚ SR, 2017

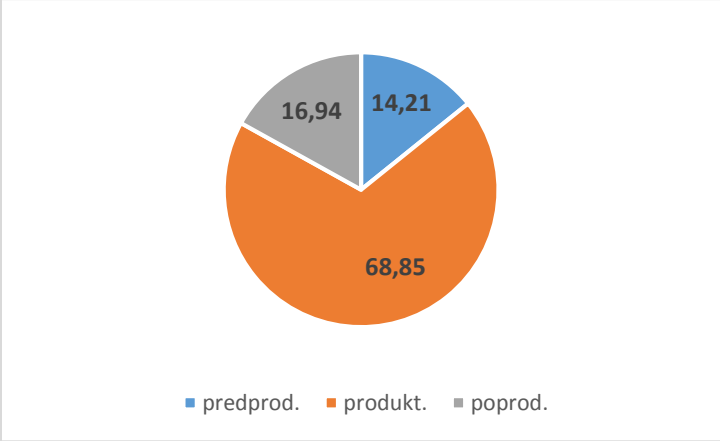
Z celkového počtu 183 obyvateľov obce je 14,21% v predproduktívnom veku, 68,85% predstavuje zložku produktívneho obyvateľstva a v poproduktívnom veku je 16,94% obyvateľov obce. Podľa týchto údajov možno považovať dané územie, že indikuje existenciu dostatočného počtu pracovných síl v území obce, a tak vytvára predpoklad tvorby pridanej hodnoty. (Tabuľka č. 4)

Tabuľka č. 4 Demografická štruktúra obyvateľstva obce Vyšné nad Hronom podľa pohlavia

SPOLU	*Počet obyvateľov k 31.12. 2017*	*V tom vo veku*		
		predprod.	*produkt.*	*poprod.*
		v %		
	183	**14,21**	**68,85**	**16,94**

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Graf č. 6 Demografická štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia

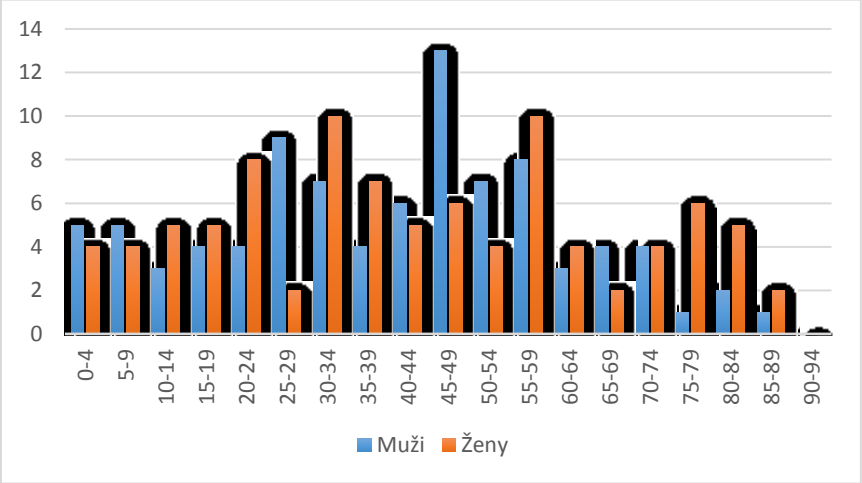

Zdroj: Tabuľka č.4

Veková štruktúra obyvateľstva

Zloženie obyvateľstva podľa pohlavia a veku sa v súčasnosti stáva významným prvkom spoločenského vývoja.

Najviac občanov patrí do vekovej skupiny od 45 do 49 rokov, kde predstavujú počet 19 obyvateľov. Naopak najmenej obyvateľov je vo vekovej skupine od 85 do 89 rokov. Je zrejmé, že vo vekovej štruktúre mužov a žien prevláda produktívne obyvateľstvo. (Graf č.7)

Graf č. 7 Veková štruktúra obyvateľstva obce Vyšné nad Hronom

Zdroj: ŠÚ SR, 2017

Demografické pohyby obyvateľstva

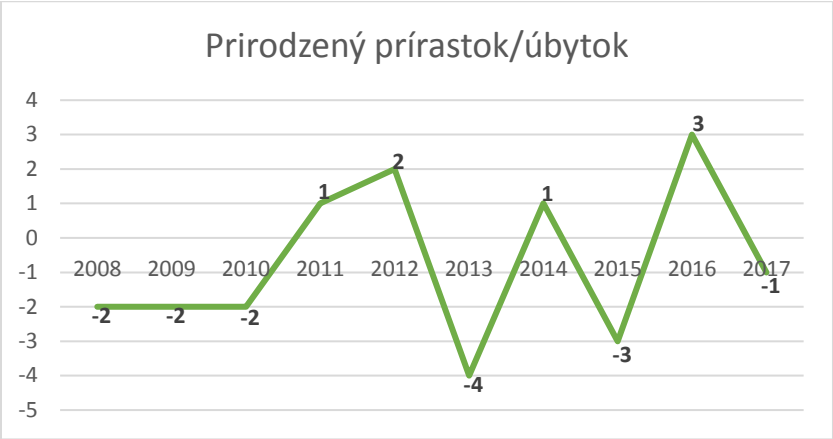
V obci Vyšné nad Hronom dochádza k prirodzenému úbytku obyvateľstva, ktoré je spôsobené vysokou mierou úmrtnosti v porovnaní s mierou pôrodnosti. Najviac narodených detí bolo v rokoch 2012, 2014 a v roku 2016. Naopak vôbec sa nenarodili deti v rokoch 2010, 2013 a v roku 2015. V roku 2013 dosahovala úmrtnosť najvyššiu hodnotu.

Tabuľka č. 5 Prirodzený prírastok/úbytok obyvateľov v obci Vyšné nad Hronom

Obdobie	Narodení	Zomrelí	Prirodzený prírastok/úbytok
2008	1	3	-2
2009	1	3	-2
2010	0	2	-2
2011	2	1	1
2012	3	1	2
2013	0	4	-4
2014	3	2	1
2015	0	3	-3
2016	4	1	3
2017	1	2	-1

Zdroj: ŠÚ SR, 2017

Graf č. 8 Vývoj prirodzeného prírastku/úbytku obyvateľov obce Vyšné nad Hronom v rokoch 2008-2017

Zdroj: Tabuľka č.5

Migrácia obyvateľstva je jedným z najcitlivejších indikátorov sociálno-ekonomického rozvoja.

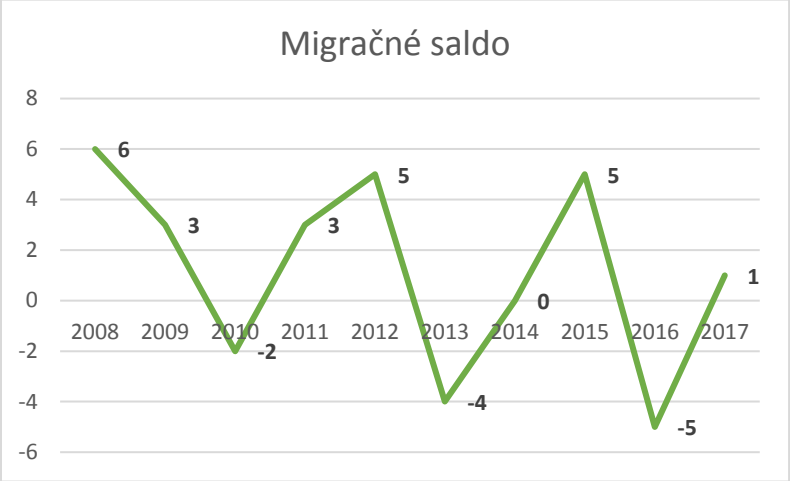
Obec Vyšné nad Hronom získava nových obyvateľov migráciou. V sledovanom období je migračný prírastok zaznamenaný v rokoch 20018, 2009, 2011, 2012, 2015 a v roku 2017. Naopak negatívne migračné saldo je zaznamenané v rokoch 2010, 2013 a v roku 2016, kedy predstavuje záporné hodnoty počas celého sledovaného obdobia. Najvyšší počet prisťahovalých obyvateľov je zaznamenaný v rokoch 2011 a 2015 a žiadny prisťahovalý v roku 2016. Počet vysťahovalých obyvateľov je najvyšší v roku 2013, kedy sa vysťahovalo 6 občanov počas sledovaného obdobia a najnižší počet vysťahovalých je zaznamenaný v roku 2012, kedy sa nevysťahoval ani jeden obyvateľ. Z nasledovného môžeme konštatovať, že migračné saldo dosahuje počas sledovaného obdobia kladné, čo v konečnom dôsledku ovplyvňuje aj celkový pohyb obyvateľov v obci Vyšné nad Hronom.

Tabuľka č. 6 Migračné saldo obyvateľov v obci Vyšné nad Hronom

Obdobie	Prisťahovalí	Vysťahovalí	Migračné saldo
2008	9	3	6
2009	5	2	3
2010	2	4	-2
2011	6	3	3
2012	5	0	5
2013	2	6	-4
2014	4	4	0
2015	6	1	5
2016	0	5	-5
2017	4	3	1

Zdroj: ŠÚ SR, 2017

Graf č. 9 Migračné saldo obyvateľov obce Vyšné nad Hronom

Zdroj: Tabuľka č.6

Celkový prírastok obyvateľov obce dosahuje takmer v každom sledovanom roku záporné hodnoty s výnimkou štyroch rokov. Počas sledovaného obdobia dochádza najmä v posledných rokoch k postupnému úbytku obyvateľstva. Trvalý úbytok obyvateľstva je spôsobený podľa zaznamenaných údajov hlavne z dôvodu prirodzeného úbytku obyvateľstva, a to spôsobeného vysokou mierou úmrtnosti.

Tabuľka č. 7 Celkový prírastok/úbytok obyvateľov obce Vyšné nad Hronom

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Prirodzený prírastok	-2	-2	-2	1	2	-4	1	-3	3	-1
Migračné saldo	6	3	-2	3	5	-4	0	5	-5	1
Celkový prírastok/úbytok	**4**	**1**	**-4**	**4**	**7**	**-8**	**1**	**2**	**-2**	**0**

Zdroj: ŠÚ SR, 2017

Graf č. 10 Celkový prírastok/úbytok obyvateľov obce Vyšné nad Hronom

Zdroj: Tabuľka č. 7

Národnostná štruktúra obyvateľstva

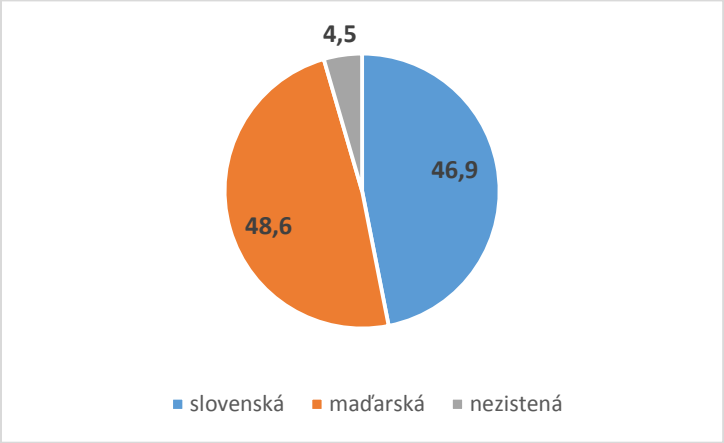
Z hľadiska národnostnej štruktúry možno považovať obec Vyšné nad Hronom za etnicky vyrovnanú. Podiel slovenskej národnosti na celkovom počte obyvateľstva je 46,9%. Najpočetnejšou skupinou sú obyvatelia s maďarskou národnosťou s podielom 48,6% na celkovom počte obyvateľstva. Nezistená národnosť dosahuje podiel 4,5% na celkovom počte obyvateľstva.

Tabuľka č. 8 Národnostná štruktúra obyvateľov obce Vyšné nad Hronom

Národnosť	Spolu	%
Slovenská	83	46,9
Maďarská	86	48,6
Nezistená	8	4,5
Spolu	**177**	**100,0**

Zdroj: SODB 2011

Graf č. 11 Národnostná štruktúra obyvateľov obce Vyšné nad Hronom

Zdroj: Tabuľka č.8

Vierovyznanie

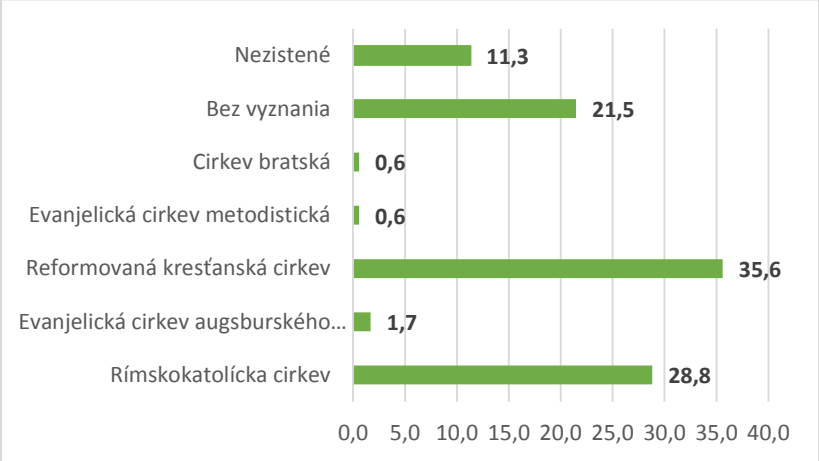
Obec Vyšné nad Hronom je z hľadiska náboženského vyznania homogénnym územím so silným zastúpením reformovanej kresťanskej cirkvi – 35,6% obyvateľov. Druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia obce hlásiaci sa k rímskokatolíckej cirkvi s podielom 28,8% obyvateľov. Okrem uvedených cirkví sa hlásia obyvatelia aj k týmto náboženským vyznaniam: evanjelická cirkev augsburského vyznania (3 obyvatelia), cirkev bratská (1 obyvateľ), evanjelická cirkev metodistická (1 obyvateľ). Bez vyznania je 21,5% obyvateľov a obyvatelia nezisteného náboženského vyznania tvoria 11,3% z celkového počtu obyvateľov obce.

Tabuľka č. 9 Náboženské vyznanie obyvateľstva obce Vyšné nad Hronom

Náboženské vyznanie	Spolu	%
Rímskokatolícka cirkev	51	28,8
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	3	1,7
Reformovaná kresťanská cirkev	63	35,6
Evanjelická cirkev metodistická	1	0,6
Cirkev bratská	1	0,6
Bez vyznania	38	21,5
Nezistené	20	11,3
Spolu	**177**	**100,0**

Zdroj: SODB 2011

Graf č. 12 Náboženské vyznanie obyvateľstva obce Vyšné nad Hronom

Zdroj: Tabuľka č.9

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vzdelanie je významným prvkom pre pritiahnutie investícií do územia a zároveň jej úroveň ovplyvňuje uplatnenie občana na trhu práce.

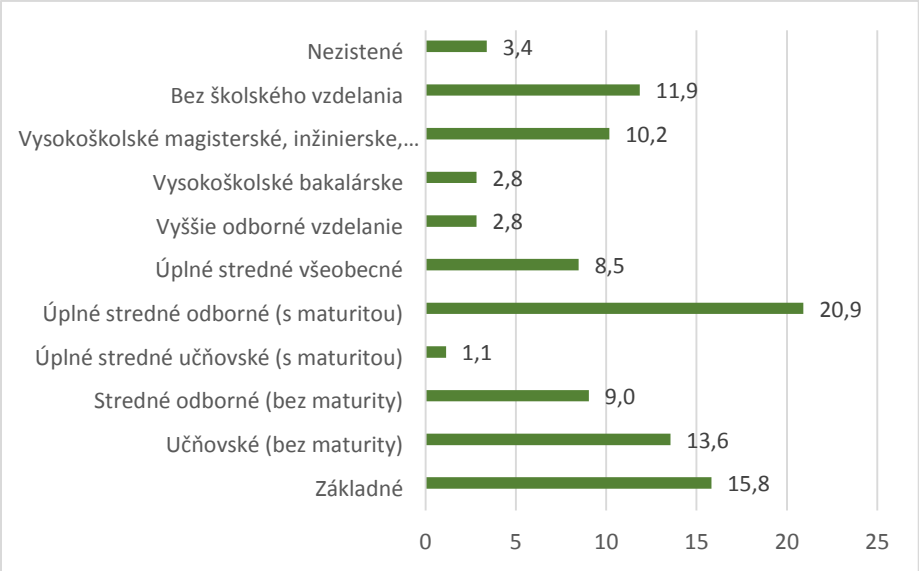
Obyvateľstvo obce má v najvyššej miere ukončené úplné stredné vzdelanie s maturitou (20,9% obyvateľov) a základné (15,8% obyvateľov). Učňovské bez maturity dosiahlo 13,6% obyvateľov obce. Vyššie odborné vzdelanie majú 5 obyvatelia, čo predstavuje podiel 2,8% z celkového počtu obyvateľov. Vysokoškolsky vzdelané obyvateľstvo predstavuje spolu 23 obyvateľov obce. Bez vzdelania je 11,9% obyvateľov obce a nezistené predstavuje podiel 3,4% obyvateľov obce.

Tabuľka č. 10 Prehľad najvyššie skončeného stupňa školského vzdelania v obci Vyšné nad Hronom

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Spolu	%
Základné	28	15,8
Učňovské (bez maturity)	24	13,6
Stredné odborné (bez maturity)	16	9,0
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	2	1,1
Úplné stredné odborné (s maturitou)	37	20,9
Úplné stredné všeobecné	15	8,5
Vyššie odborné	5	2,8
Vysokoškolské bakalárske	5	2,8
Vysokoškolské magisterské, inžinerské, doktorské	18	10,2
Bez vzdelania	21	11,9
Nezistené	6	3,4
Spolu	**177**	**100,0**

Zdroj: SODB 2011

Graf č. 13 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce Vyšné nad Hronom

Zdroj: Tabuľka č.10

1.3. Technická infraštruktúra

Energetické siete

Obec je elektrifikovaná. Obec Vyšné nad Hronom je plne elektrizovaná. Jednotlivé objekty nemajú jednotný stupeň elektrizácie a sú rozdelené podľa jednotlivých spôsobov odberu na stupne

elektrizácie. Na území obce sa nenachádzajú okrem lokálnych transformátorov žiadne iné technické zariadenia na transformáciu, resp. výrobu elektrickej energie.

Dodávku elektrickej energie zabezpečuje Západoslovenská energetika, a. s. Elektrina je rôzne využitá pre hlavné technológie v domácnostiach ako je osvetlenie, ohrev vody, vykurovanie a prevádzka elektrospotrebičov.

Vodné hospodárstvo

Miestne zdroje pitnej vody na území obce sa v minulosti stali nedostatočnými pre ich obmedzenú kapacitu a nepoužiteľné z dôvodu ich znečistenia samotnou ľudskou činnosťou. Zásobovanie obyvateľstva nezávadnou pitnou vodou z verejného vodovodu v obci Vyšné nad Hronom bolo vyriešené v rokoch 1980, kedy bola obec napojená na verejný vodovod.

Čistota a kvalita podzemných vôd nie je vyhovujúca.

ČOV v obci nie je vybudovaná, ani verejná kanalizačná sieť.

Na katastrálnom území mesta Levice je vybudovaný zavlažovací systém Perec s rozlohou 3 186 ha – jednou z čerpacích staníc je vo Vyšnom nad Hronom, recipientom je rieka Hron.

Odpadové hospodárstvo

Prehľad množstva vyprodukovaného odpadu v obci je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 11 Prehľad množstva vyprodukovaného odpadu v roku 2018

Druh odpadu	*Množstvo vyprodukovaného odpadu v roku 2018 (t)*
TKO	23,04
Papier	1,09
Plasty	2,19
Sklo	1,24
Kovy	0,11
Komp. obaly	0,14
Vyradené el. zariadenia	0,004

Zdroj: Obecný úrad, 2018

1.4. Sociálna infraštruktúra

Školstvo

V obci nie je zriadená ani materská škola, ani základná škola. Deti v predškolskom veku navštevujú škôlky v blízkej obci Júr nad Hronom a v okresnom meste Levice.

Do roku 1974 pôsobila vo Vyšnom nad Hronom cirkevná základná škola (ročníky 1 – 4.). Od tej doby základná škola z dôvodu nízkeho počtu školopovinných detí nebola otvorená. Deti chodia do základnej školy hlavne do Levíc, niektorí do Juru nad Hronom.

Zdravotníctvo

V obci Vyšné nad Hronom nie je k dispozícii žiadna lekárska ambulancia, ani pravidelné alebo občasné ordinácie všeobecných či odborných lekárov – obyvatelia obce chodia za zdravotnou starostlivosťou do Levíc, kde pôsobí sieť všeobecných lekárov pre deti a dorast a praktických lekárov pre dospelých, ako aj špecialistov. V okresnom meste sa nachádza aj nemocnica s poliklinikou a slúži viacero lekární, všeobecná, detská a zubná pohotovosť.

Iné verejné služby

Občianska vybavenosť obce je charakterizovaná zariadeniami v oblasti kultúry, športu a administratívy.
V obci sa nachádza: kultúrny dom, cintorín s domom smútku.
Ostatné služby sú využívané v priľahlých obciach a v Leviciach.
V obci sa nachádza detské ihrisko.
Obec Vyšné nad Hronom má kultúrny dom, kde sa konajú rôzne kultúrno-spoločenské podujatia.

Kultúrne a historické zdroje

V obci sa nachádza zaujímavý objekt ako je:

- *reformovaný kostol* pochádzajúci z r.1924.

Kultúrny a spoločenský život v obci

Kultúrny a spoločenský život v obci možno považovať za uspokojivý. V obci sa každoročne konajú viaceré kultúrne a spoločenské podujatia, ktoré už majú v obci viacročnú tradíciu. Prehľad pravidelne sa konajúcich podujatí je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 14 Prehľad pravidelne sa konajúcich spoločenských podujatí v obci Vyšné nad Hronom

Pravidelne sa konajúce spoločenské podujatia
Deň matiek
Oslava Medzinárodného dňa detí
Deň obce
Mikuláš
Stretnutie s dôchodcami

Zdroj: Obecný úrad, 2018

1.5. Materiálne zdroje

Vlastnícke vzťahy

V rámci vlastníckych vzťahov má obec Vyšné nad Hronom ukončený proces ROEP. Územno-plánovaciu dokumentáciu nemá obec vypracovanú.

Tabuľka č. 13 Vysporiadanie vlastníckych vzťahov

Obec	*situácia v ROEP*	*situácia v PHSR*	*situácia v ÚPD*
Vyšné nad Hronom	ukončená	áno	nie

Zdroj: Obecný úrad Vyšné nad Hronom, 2018

Domový a bytový fond

Významným ukazovateľom kvality života obyvateľov je stav, kvalita, vybavenosť a štruktúra domového a bytového fondu. Štruktúra domového fondu v obci odzrkadľuje vidiecky ráz, väčšina obyvateľov žije v rodinných domoch.

Tabuľka č. 15 Vlastníctvo domového a bytového fondu

Vyšné nad Hronom	Domy
Byty obývané vlastníkom	45
Družstevné byty	1
Byty v nájme	1
Iná forma vlastníctva	4

Zdroj: SODB 2011

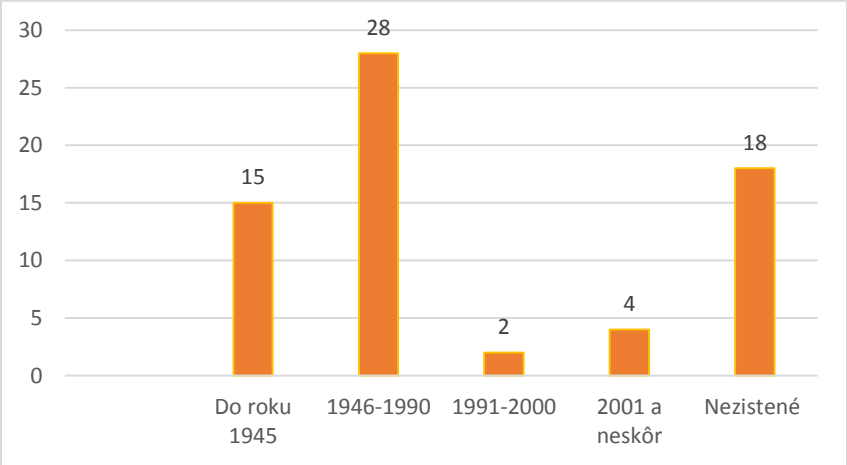
Najviac postavených domov v obci Vyšné nad Hronom bolo v období po roku 1945, kedy predstavoval počet 28 postavených domov. V nasledujúcich rokoch došlo k výraznému poklesu výstavby v porovnaní s celým sledovaným obdobím. Najmenej domov bolo postavených v období rokov 2001 a viac (4 domy) a v období rokov 1991 až 2000 a neskôr (2 domy).

Tabuľka č. 16 Obdobie výstavby domov v obci Vyšné nad Hronom

Obdobie výstavby	*V rodinných domoch*
Do roku 1945	15
1946-1990	28
1991-2000	2
2001 a neskôr	4
Nezistené	18
SPOLU	**67**

Zdroj: SODB 2011

Graf č. 14 Obdobie výstavby domov v obci Vyšné nad Hronom

Zdroj: Tabuľka č. 16

Centrálne kúrenie má 35 domov z celkového počtu 51 domov a bez centrálneho kúrenia je 10 domov. (Tabuľka č. 17)

Tabuľka č. 17 Vybavenosť domov

Typ kúrenia v dome			
Spolu	Centrálne kúrenie	Bez centráleno kúrenia	Nezistené
51	35	10	6

Zdroj: SODB 2011

Majetok obce

Prehľad majetku obce Vyšné nad Hronom

Názov	Skutočnosť k 31.12.2017	Skutočnosť k 31.12.2018
Majetok spolu	***213246,75***	***215985,38***
Neobežný majetok spolu	165972,22	163071,22
z toho:		
Dlhodobý nehmotný majetok	0	0
Dlhodobý hmotný majetok	131429,81	128528,81
Dlhodobý finančný majetok	34542,41	34542,41
Obežný majetok spolu	46989,27	52508,51
z toho:		
Zásoby	0	0
Zúčtovanie medzi subjektami VS	0	0
Dlhodobé pohľadávky	0	0
Krátkodobé pohľadávky	1440,09	2292,86
Finančné účty	45549,18	50215,65
Poskytnuté návratné finančné výpomoci dlhod.	0	0
Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkod.	0	0
Časové rozlíšenie	285,26	405,65

Zdroj: Obecný úrad, 2019

1.6. Ekonomické zdroje

Ekonomická základňa obce Vyšné nad Hronom je tvorená najmä súkromným sektorom, ktorý v obci predstavujú predovšetkým samostatne hospodáriaci roľníci. V obci majú zastúpenie aj menšie firmy.

Tabuľka č. 18 Zoznam miestnych podnikateľských subjektov

NÁZOV PO / SÍDLO	PREDMET PODNIKANIA
Csaba Palásti - FALCO Vyšné nad Hronom č.30	Samostatne hospodáriaci roľník
Csaba Palásti – PALAGRO Vyšné nad Hronom č.33	Samostatne hospodáriaci roľník
Ing. Július Kováč Vyšné nad Hronom č.34	Samostatne hospodáriaci roľník
Nagy Július Vyšné nad Hronom č.28	Samostatne hospodáriaci roľník
Zsolt Balya Vyšné nad Hronom č.3	Samostatne hospodáriaci roľník
Žaneta Fűriová Vyšné nad Hronom č.12	Samostatne hospodáriaci roľník
Július Fűri Vyšné nad Hronom č.12	Chov hospodárskych zvierat
ST KRBY s.r.o. Vyšné nad Hronom č.55	Maloobchodná činnosť

Zdroj: Obecný úrad Vyšné nad Hronom, 2019

Celkovo možno konštatovať zastúpenie podnikateľských subjektov v obci v oblasti poľnohospodárstva.

Primárny sektor je v obci zastúpený len súkromne hospodáriacimi roľníkmi. Sekundárny sektor nemá zastúpenie v obci.

V terciárnom sektore sa jedná najmä o maloobchodnú činnosť.

Odvetvová zamestnanosť

V obci je najviac ľudí zamestnaných v oblasti maloobchodu a taktiež je v zdravotníctve, verejnej správe a v neposlednom rade v pestovaní plodín a chove zvierat. Už v minulosti v regióne existovali silné priemyselné podniky, ktoré boli zároveň najväčšími zamestnávateľmi v okrese. Ďalším dôležitým podnikateľským subjektom v regióne je Jadrová elektráreň Mochovce.

Obyvatelia obce sa venujú tiež oblasti v spracovaní dreva a ostatných odvetviach ekonomickej činnosti.

Tabuľka č. 19 Odvetvová zamestnanosť obce Vyšné nad Hronom

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Vyšné nad Hronom				
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	5	4	9	6
Výroba tabakových výrobkov	1	0	1	1
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	1	3	4	4
Výroba chemikálií a chemických produktov	0	3	3	3
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	1	0	1	1
Výroba a spracovanie kovov	1	0	1	1
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	1	1	2	0
Výroba elektrických zariadení	1	0	1	1
Výroba strojov a zariadení i. n.	1	1	2	1
Výroba nábytku	1	0	1	1
Iná výroba	1	0	1	1
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	0	1	1
Zber, úprava a dodávka vody	2	1	3	3
Výstavba budov	2	0	2	1
Inžinierske stavby	1	1	2	2
Špecializované stavebné práce	1	0	1	1
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	3	1	4	4
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	2	7	9	9
Poštové služby a služby kuriérov	0	1	1	1
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	1	0	1	1
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	1	1	1

Právne a účtovnícke činnosti	0	1	1	1
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	0	2	2	2
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	1	0	1	1
Reklama a prieskum trhu	1	0	1	1
Bezpečnostné a pátracie služby	2	0	2	2
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinnou úpravou	2	0	2	2
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	0	1	1	1
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	4	3	7	7
Vzdelávanie	0	2	2	2
Zdravotníctvo	3	4	7	6
Sociálna práca bez ubytovania	0	1	1	1
Nezistené	3	2	5	3
Spolu	43	40	83	73

Zdroj: SODB 2011

1.7 Cestovný ruch

Z hľadiska turistiky obec Vyšné nad Hronom nemá v súčasnosti merateľný význam, má ale značný rekreačný potenciál, ktorý je málo využitý.

V záujme budúceho hospodárskeho a sociálneho rozvoja má pre obec Vyšné nad Hronom význam investovanie do infraštruktúry vidieckeho turistického ruchu. Obec má bohatý prírodný potenciál pre pokojný oddych strávený v tichom a malebnom prostredí, pre absolvovanie rodinných výletov, rybačiek, pešej turistiky, vodnej turistiky. Vo Vyšnom nad Hronom môže ísť teda o rozvoj výletného, víkendového, resp. prázdninového miestneho turistického ruchu a pod. .

V blízkosti obce sa nachádza vodné dielo Turá, cez ktoré sa dá bicyklom aj peši dostať do susednej obce. Na hrádzi popri brehu Hrona vedie cyklotrasa.

Regionálne združenie miest a obcí Tekov, ktorého je obec Vyšné nad Hronom súčasťou disponuje veľkým potenciálom pre rozvoj cestovného ruchu, hlavne vidieckej turistiky a agroturistiky. Momentálne však nie je tento potenciál v dostatočnej miere využitý, tiež v regióne absentuje materiálno – technická základňa pre rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky. Obec je zároveň aj členom mikroregionálneho združenia vidieckeho turizmu „Hron“, ktoré bolo založené v roku 1999 s cieľom koordinovaného využívania potenciálu obcí pre rozvoj vidieckeho turizmu.

1.8 Nezamestnanosť

V obci Vyšné nad Hronom bolo k 31.12.2018 zaevidovaných 6 nezamestnaných. Ak porovnáme vývoj miery nezamestnanosti v posledných rokoch, môžeme pozorovať jej klesajúci trend.

Tabuľka č. 20 Počet nezamestnaných v obci Vyšné nad Hronom v rokoch 2011 - 2018

Obec	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vyšné nad Hronom	14	15	15	8	11	8	5	6

Zdroj: ŠÚ SR, 2019

1.9 Ex-ante hodnotenie

Obec Vyšné nad Hronom má v súčasnosti pripravené nasledovné projektové dokumentácie:

Názov	Stav prípravy	Financovanie	
		Vlastné zdroje	Iné zdroje
Revitalizácia okolia kultúrneho domu v obci Vyšné nad Hronom	Projektová dokumentácia	3000,00 Eur	17000,00 Eur

2. Analýza vonkajšieho prostredia

2.1 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia

Sociálne a hodnotové faktory:

Vývoj demografie *a* sociálneho prostredia je jedným z najdôležitejších faktorov ovplyvňujúcich rozvoj obce. Vymieranie obyvateľstva je však celoeurópskym problémom a často nie je v moci samosprávy účinným spôsobom zvrátiť negatívny trend v jej vývoji. Na rozvoj natality však vo veľkej miere vplýva celková ekonomická situácia v štáte, ako aj v rodinách. Vysoká miera nezamestnanosti a nízke mzdy sú zdrojom ekonomickej a sociálnej nestability v rodinách, spôsobujú migráciu obyvateľstva za prácou či už v rámci Slovenskej republiky alebo do zahraničia. Vidiecke oblasti ostávajú skôr len na okraji spoločenského záujmu, skôr sa na vidiek sťahujú starší ľudia na dôchodok, ako mladé rodiny.

Tento faktor následne ovplyvňuje všetky ostatné stránky života obce.

Ekonomické faktory:

Ďalším dôležitým faktorom v rozvoji obce je jej vlastný ekonomický potenciál, ako aj ekonomický potenciál jej obyvateľov.
Nízka kúpyschopnosť obyvateľstva vidieckych oblastí spôsobuje stagnáciu rozvoja malého a stredného podnikania v obci. Likvidácia poľnohospodárskych družstiev spôsobila úpadok poľnohospodárskej výroby, domáceho chovu hovädzieho dobytka, ošípaných a hydiny – v minulosti podielnici družstiev dostávali naturálie, čím sa zjednodušoval domáci chov. Tieto faktory však nedokáže riešiť samospráva, tu je potrebný zásah štátu.

Priamu súvislosť s ekonomickou silou obce má aj rozvoj sociálnej a technickej infraštruktúry a tým aj atraktívnosť obce pre obyvateľov. Nevyhovujúci stav miestnych komunikácií, chýbajúca kanalizácia, neprispievajú k dobrému obrazu obce, spôsobujú obci zvýšené výdavky na čiastočné odstraňovanie závad, ktoré nerieši celý problém, ale len odsúva a predražuje konečné riešenie.

Ekologické faktory:

Obec Vyšné nad Hronom má vypracovaný Plán odpadového hospodárstva, je členom Združenia obcí pre separovaný zber „Čisté dolné pohronie“, momentálne sa v obci separuje 5 zložiek odpadu -plasty, papier, sklo, kovy, elektroodpad a nebezpečné odpady. V katastri obce sa nenachádza žiaden väčší zdroj znečistenia ovzdušia.

Politické faktory:

Obec Vyšné nad Hronom je súčasťou Vyššieho územného celku Nitra. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Nitriansky kraj (NK) je prevažne vidiecky, pomaly rastúci región SR, s primeranou atraktivitou a pozíciou, priemerným stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne konkurencieschopný mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou. Po Košickom a Prešovskom kraji je najľudnatejším krajom SR. NK je prevažne vidieckym regiónom SR (46,8 % mestského obyvateľstva).

NK sa vyznačuje priemernou zamestnanosťou (miera zamestnanosti 64,1 %). V prípade NK bude nevyhnutné vyvárať pracovné príležitosti najmä pre ekonomicky aktívne obyvateľstvo, ktoré dochádza za prácou do iných regiónov (približne 27 000 ekonomicky aktívneho obyvateľstva). Najviac zamestnaných v kraji je v priemysle (okolo 36 %) a vysoký podiel na zamestnanosti predstavujú verejné služby (23 %) a celkovo služby (56 %). NK patrí k najproduktívnejším poľnohospodárskym regiónom SR s celkovou výmerou poľnohospodárskej pôdy 468 669 ha, čo je najviac v SR a podiel poľnohospodárskej pôdy v SR (19,3 %).

Konkurenčná výhoda NK je tvorená vysokým inovačným potenciálom a vysokokvalifikovanou pracovnou silou v oblasti poľnohospodárstva a chemického priemyslu a predpokladmi pre rozvoj biotechnológií, nový typ sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti.

Rizikovým faktorom sa stáva neustále pribúdanie prenesených kompetencií bez finančného krytia, ako aj znížený koeficient prepočtu podielových daní. Obce zabezpečujú výkon 4000 kompetencií, v rôznej miere a na rôznej úrovni. Stále viac sa do popredia dostáva téma komunálnej reformy, ktorá by zabezpečila odborný výkon najmä prenesených kompetencií. Tu vidíme príležitosť na riešenie hneď niekoľkých dôležitých otázok. V prvom rade šetrenia verejných financií napríklad elektronizáciou, vytváraním spoločných úradovní, nie len na výkon prenesených kompetencií, ale aj niektorých originálnych kompetencií, efektívnym využívaním ľudských zdrojov.

Významnú úlohu v živote obce a jej obyvateľov zohráva tiež politika štátu ako aj vplyv politiky Európskej únie na svojich členov. Nestabilita politického prostredia v rámci SR a vysoká miera korupcie sa môžu považovať za faktory ohrozujúce rozvoj obce.

2.2 STEEP analýza

Vonkajšie faktory	Vonkajší potenciál územia	Vonkajšie obmedzenia územia
Sociálne a hodnotové faktory		• znižovanie počtu obyvateľstva • neatraktívnosť vidieckych sídiel
Ekonomické faktory	• Štrukturálne fondy	• Nízka kúpyschopnosť obyvateľstva
Ekologické faktory	• Rieka Hron	• Prívalové dažde a povodne
Politické faktory	• Dobrá a dlhodobá spolupráca samospráv – OZ Tekov-Hont, RZMO Tekov, ZVT „Hron“	• Nedostatočné financovanie samospráv • Nedoriešená komunálna reforma • Navyšovanie kompetencií bez finančného krytia

3. Zhodnotenie súčasného stavu územia obce Vyšné nad Hronom

3.1 SWOT analýza

	Silné stránky	**Slabé stránky**
Životné prostredie	• čisté a zdravé prírodné prostredie • udržiavanie zelene • priaznivé klimatické prostredie pre rastlinnú a živočíšnu výrobu • dobra kvalita životného prostredia • separácia odpadu • čisté a zdravé prírodné prostredie • výhodná geografická poloha • existencia vodných plôch pre účely vidieckeho turizmu a rekreačného rybárstva – rieka Hron	• nízke environmentálne povedomie občanov • pokračujúci trend znečisťovania životného prostredia obce a okolia • prívalové dažde a záplavy • slabé využívanie existujúceho prírodného potenciálu
Infraštruktúra	• vybudovaný plynovod, vodovod, elektrifikácia • pokrytie mobilnými operátormi	• nedobudovaná kanalizácia a ČOV • zlý technický stav miestnych komunikácií • chýbajúce chodníky • nevysporiadané vlastnícke práva • zlý stav obecných budov • absencia zdravotného zariadenia v obci • nízka kvalita rozsahu služieb a nedostatok obchodov • nedostatočná sociálna starostlivosť
Ekonomické zdroje	• možnosť zamestnania sa v blízkom okolí obce • vhodné podmienky pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu • blízkosť rieky Hron • vhodné prírodné podmienky pre rozvoj prímestskej rekreácie, vidieckej turistiky a agroturistiky – rybárčenie, chatárčenie	• nedostatok pracovných príležitostí priamo v obci • chýbajúce ubytovacie a stravovacie kapacity • nedostatok služieb zamestnanosti • nízke zastúpenie podnikateľských subjektov v obci • malý objem finančných prostriedkov

Ľudské zdroje	• aktívne záujmové spolky • rôzne spoločenské podujatia • potenciál a ochota občanov participovať na aktivitách a zveľaďovaní obce • dobré medziľudské vzťahy • dobrá komunikácia obecný úrad - občan	• nepriaznivá demografická štruktúra • nezáujem občanov o veci verejné • pretrvávajúci trend nízkej pôrodnosti
Vybavenosť obce	• kultúrny dom	• slabé podmienky pre aktivity mladých ľudí a podnikateľov • nepostačujúce materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia
	Príležitosti	**Ohrozenia**
Životné prostredie	• tvorba a ochrana životného prostredia • zvýšenie environmentálneho povedomia občanov • podpora zavádzania alternatívnych zdrojov energie • zriadenie zberného dvora a obecného kompostoviska	• znečistené životné prostredie a ovzdušie • zvyšujúca sa hlučnosť áut • nevybudovanie protipovodňových opatrení
Infraštruktúra	• oprava miestnych komunikácií a chodníkov • zavedenie širokopásmového internetu • oprava obecných budov • podpora výstavby rodinných domov	• nedobudovanie kanalizácie a ČOV • zhoršujúci stav miestnych komunikácií a chodníkov
Ekonomické zdroje	• podpora podnikania a rozvoj služieb pre návštevníkov - ubytovacích a stravovacích kapacít • podpora budovania cyklotrás a konských trás • rozvoj nových foriem miestnej zamestnanosti • potenciál úrovne zlepšenia podnikateľských služieb • vytváranie podmienok pre vznik nových pracovných miest • využitie prostriedkov štrukturálnych fondov EÚ	• nedostatok finančných prostriedkov • zlé podnikateľské prostredie • neusporiadané vlastnícke vzťahy a pozemky • nezáujem ľudí o poskytovanie služieb • prehlbovanie nerovnováhy ponuky a dopytu na trhu práce • trend zvyšujúcej sa nezamestnanosti

	• aktívna spolupráca obce so susednými obcami • cezhraničná spolupráca a rozvoj aktivít v obci • využitie existencie rieky Hron pre prilákanie potenciálnych turistov • lepšia propagácia obce	
Ľudské zdroje	• podpora činnosti záujmových organizácií • organizovanie obecných aktivít • zapojenie verejnosti do vecí verejných • podpora mladých rodín a mládeže • aktívny prístup občanov k riešeniu rozvoja obce • rozvoj služieb sociálnych starostlivosti vo vzťahu k starším občanom • aktívna participácia občanov na plnení strategickej vízie a plánov rozvoja obce • spolupráca občanov a obecného úradu	• nízka pôrodnosť • odchod mladých ľudí z obce
Vybavenosť obce	• rozvoj podmienok pre aktivity mladých ľudí • vytváranie podmienok pre výstavbu nových ubytovacích kapacít	• nízke investície do budovania občianskej vybavenosti a infraštruktúry

3.2 Identifikácia kritických oblastí rozvoja

Zo SWOT analýzy možno identifikovať niekoľko základných kritických oblastí, respektíve bariér obce, ktoré môžeme zhrnúť do štyroch základných skupín, a to:

- absencia služieb pre miestnych obyvateľov
- slabá občianska vybavenosť
- nevyhovujúci stav infraštruktúry
- ohrozené životné prostredie

1. Absencia služieb pre miestnych obyvateľov
- nedostatok služieb pre obyvateľov obce
- nízka kvalita verejných a sociálnych služieb pre miestne obyvateľstvo

2. Slabá občianska vybavenosť
- nízka atraktivita obce v dôsledku nepostačujúcej infraštruktúry
- nevyhovujúce priestory z hľadiska ich využitia
- spektrum možností trávenia voľného času

3. Nevyhovujúci stav infraštruktúry
- nevyhovujúci stav technickej infraštruktúty
- nedobudovaná kanalizácia

4. Ohrozené životné prostredie
- prívalové dažde a záplavy
- tvorba čiernych skládok odpadu
- nízke ekologické povedomie občanov

STRATEGICKÁ ČASŤ

4. VÍZIA

Hlavnou víziou obce je vytvoriť priaznivé podmienky pre život všetkých obyvateľov obce s využitím všetkých dostupných možností a potenciálu. Stratégia rozvoja obce stavia predovšetkým na zhodnotení silných stránok a maximálnom využití príležitostí, vzhľadom k tomu, že všetky problémy a potenciálne ohrozenia nepovažujeme za mimoriadne kritické. Táto vízia zahŕňa predstavu občanov, vedenia obce a zástupcov relevantných skupín, ako by ich obec mala vyzerať v určitom časovom horizonte. Ich názory boli analyzované v dotazníkoch, na ktoré odpovedali pred vypracovaním Programu rozvoja obce.

Vízia obce

Obec Vyšné nad Hronom bude pokojným miestom pre bývanie s dobudovanou sociálnou, technickou a komunikačnou infraštruktúrou. Obec bude vytvárať podmienky pre plnohodnotný život občanov v obci s kvalitným životným prostredím, pravidelnými kultúrnymi, spoločenskými a športovými podujatiami, ako aj so širokými možnosťami doplnkových aktivít, to všetko pri zachovaní rázu krajiny a úrovne kvality ŽP.

4.1 . STRATEGICKÉ CIELE

Vychádzajúc z problémovej analýzy, boli určené tri nasledovné prioritné oblasti:

1. **Prioritná oblasť 1 – Investície do základnej infraštruktúry**
2. **Prioritná oblasť 2 – Občianska vybavenosť**
3. **Prioritná oblasť 3 –Životné prostredie**

Globálny cieľ	**Prioritná oblasť 1 – Investície do základnej infraštruktúry** Skvalitnenie a dobudovanie infraštruktúry v obci		
Špecifické ciele	1.1 Vybudovanie a rekonštrukcia technickej infraštruktúry	1.2. Rozvoj obce	
Opatrenia	1.1.1. Vybudovanie a rekonštrukcia technickej infraštruktúry	1.2.1 Zlepšenie stavu verejných priestranstiev	1.2.2 Podpora spolupráce na lokálnej úrovni

Globálny cieľ	**Prioritná oblasť 2 – Občianska vybavenosť** Rozvoj sociálnej infraštruktúry, vybavenosti a služieb
Špecifické ciele	2.1 Modernizácia a budovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry
Opatrenia	2.1.1 Podpora kultúry a športu

Globálny cieľ	**Prioritná oblasť 3 – Životné prostredie** Zvyšovanie kvality životného prostredia obce, ochrany a rozvoja ostatných zložiek životného prostredia		
Špecifické ciele	3.1 Protipovodňová ochrana	3.2 Rozvoj odpadového hospodárstva	
Opatrenia	3.1.1 Ochrana pred povrchovou vodou	3.2.1 Zlepšenie environmentálneho povedomia občanov	3.2.2 Odpadové hospodárstvo

PROGRAMOVÁ ČASŤ

5. PRIORITNÉ OSY

1. **<u>Prioritná oblasť – 1 – Investície do základnej infraštruktúry</u>**

Opatrenie	Aktivita
1.1.1 Vybudovanie a rekonštrukcia technickej infraštruktúry	1.1.1.1 Revitalizácia miestnych komunikácií
	1.1.1.2 Rekonštrukcia miestnych chodníkov
	1.1.1.3. Bezdrôtový rozhlas
1.2.1 Zlepšenie stavu verejných priestranstiev	1.1.2.1 Terénna úprava v okolí kultúrneho domu
	1.1.2.2 Úprava a revitalizácia verejných priestranstiev
1.2.2 Podpora spolupráce na lokálnej úrovni	1.2.2.1 Podpora projektov spolupráce
	1.2.2.2 Uplatňovanie prístupu CLLD

2. Prioritná oblasť – 2 Občianska vybavenosť

Opatrenia	Aktivita
2.1.1 Podpora kultúry a športu	2.1.1.1 Rekonštrukcia kolkárne
	2.1.1.2 Organizovanie kultúrno-športových podujatí

3. Prioritná os – 3 Životné prostredie

Opatrenia	Aktivity
3.1.1 Ochrana pred povrchovou vodou	3.1.1 Ochrana pred záplavami a povrchovou vodou

Odvodňovacie kanály

REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja, na základe stanovených merných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

5.1 POPIS ÚLOH PRI REALIZÁCII PRO:

Realizácia vyžaduje systematickú prácu skupín odborníkov a samosprávy pri realizácii PRO:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Vyšné nad Hronom. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Vyšné nad Hronom budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Vyšné nad Hronom a kontrolór obce.
- Koordinačným orgánom zabezpečujúcim kooperáciu a komunikáciu pri realizácii PRO je starosta obce.
- Akčný plán je vytvorený na celé obdobie 2019 – 2025, s potrebou pravidelného prehodnocovania.

5.2.SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PRO

Pre úspešné napĺňanie cieľov PRO je potrebné pravidelné monitorovanie a hodnotenie realizácie akčného plánu a jeho nadväznosť na prioritné osi.

- Starosta obce predkladá obecnému zastupiteľstvu raz ročne monitorovaciu správu, ktorej obsahom je kvantifikácia implementácie príslušného akčného plánu.
- Kontrolór obce a príslušné komisie Obecného zastupiteľstva raz ročne predkladajú Obecnému zastupiteľstvu hodnotiacu správu, ktorej obsahom je hodnotenie efektívnosti implementácie akčného plánu, rozsah využitia finančných prostriedkov, skúma efektívnosť a účinnosť programovania, identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspešnosti alebo núspešnosti implementácie program.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PRO na programové obdobie 2019 - 2025		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2021	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PRO a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PRO	v roku 2019, 2020, 2021, 2022	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť v monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PRO
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	na konci progrmaovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/ kontrolného orgánu obce, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

6. AKČNÝ PLÁN

Akčný plán pre prioritnú os 1 Investície do základnej infraštruktúry					
Opatrenie, aktivita	Termín	Zodpovedný	Finacovanie	Merný ukazovateľ	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1 Zlepšenie stavu miestnych komunikácií a chodníkov					
Aktivita 1.1.1. Revitalizácia miestnych komunikácií	Rok 2019 - 2025	Samospráva	Samospráva, fondy 100 000 eur	Počet km	1,5
Aktivita 1.1.1.2 Dobudovanie a rekonštrukcia miestnych chodníkov	Rok 2019 - 2025	Samospráva	Samospráva, fondy - 40 000 eur	Počet km	4

Aktivita 1.1.1.3 Rekonštrukcia domu smútku	Rok 2019 - 2025	Samospráva	Samospráva, fondy - 20 000 eur	Počet objektov	1
Aktivita 1.1.1.4 Bezdrôtový rozhlas	Rok 2019 - 2025	Samospráva	Samospráva, fondy - 5 000 eur	Počet kusov	1
Opatrenie 1.2.1 Zlepšenie stavu verejných priestranstiev					
Aktivita 1.2.1.1 Terénna úprava v okolí kultúrneho domu	Rok 2019 - 2025	Samospráva	Samospráva, fondy 30 000 eur	m2	500
1.2.1.2 Úprava a revitalizácia verejných priestranstiev	Rok 2019 - 2025	Samospráva	Samospráva 20 000 eur	m2	500
Opatrenie 1.2.2 Podpora spolupráce na lokálnej úrovni					
Aktivita 1.2.1.1 Podpora projektov spolupráce	Každý rok od 2019	Samospráva a miestny podnikatelia	Samospráva a miestny podnikatelia - 10 000eur	Počet spoločných projektov	3
1.2.1.2 Uplatňovanie prístupu CLLD	Každý rok od 2019 - 2023	Samospráva a miestny podnikatelia	Samospráva a miestny podnikatelia 15 000 eur	Počet podporených projektov v rámci prístupu LEADER	3

Časový harmonogram realizácie:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aktivita1.1.1.1							
Aktivita1.1.1.2							
Aktivita1.1.1.3							
Aktivita1.1.1.4							
Aktivita1.1.2.1							
Aktivita1.1.2.2							
Aktivita1.2.2.1							
Aktivita1.2.2.2							

Akčný plán pre prioritnú os 2 Občianska vybavenosť					
Opatrenie, aktivita	Termín	Zopdovedný	Financovanie	Merný ukazovateľ	Cieľová hodnota

2.1.1.1 Rekonštrukcia kolkárne	2019-2025	Samospráva	Samospráva, fondy 5 000 eur	Počet kolkární	1
Opatrenie 2.1.1 Podpora kultúry športu					
2.1.1.2 Organizovanie kultúrno-športových podujatí	Rok 2019 - 2025	Samospráva	Samospráva, fondy 7500 eur	Počet podujatí	15

Časový harmonogram realizácie

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aktivita2.1.1.1							
Aktivita2.1.1.2							

Akčný plán pre prioritnú os 3 Životné prostredie					
Opatrenie, aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie	Merný ukazovateľ	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1.1 Ochrana pred povrchovou vodou					
Aktivita 3.1.1.1 Ochrana pred záplavami a povrchovou vodou	Rok 2019 - 2025	Samospráva	Samospráva-fondy 50 000 eur	Počet vybudovaných komponentov	10
Opatrenie 3.2.1. Odpadové hospodárstvo					
3.2.1.1 Vybudovanie odvodňovacích kanálov	Rok 2019 - 2025	Samospráva	Samospráva – fondy 50 000 eur	km	5

Časový harmonogram realizácie

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aktivita3.1.1.1							
Aktivita.3.2.1.1							

7. FINANČNÁ ČASŤ

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v

strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č.5 – Indikatívny rozpočet, viaczdrojové financovanie v tis. eur

		2019	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**spolu**
Prioritná os 1 Investície do základnej infraštruktúry	Vlastné zdroje	0,5	1	2	2	1	1	0,5	**8**
	Zdroje EU, VUC a iné zdroje	15	22	35	47	45	33	35	**232**
	Súkromné zdroje	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Prioritná os 2 Občianska vybavenosť	Vlastné zdroje	0,0	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,0	**2,7**
	Zdroje EÚ, VUC a iné zdroje	0,8	2	2	2	2	0,5	0,5	**9,8**
	Súkromné zdroje	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Prioritná os 3 Životné prostredie	Vlastné zdroje	5	5	5	5	5	5	5	**35**
	Zdroje EÚ, VUC a iné zdroje	5	10	10	10	10	10	10	**65**
	Súkromné zdroje	0	0	0	0	0	0	0	**0**

Názov opatrenia*	Kód a názov projektu/aktivity	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ-výsledku, dosahu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
							Vlastné celkom	EÚ (EŠIF) celkom				
				mesiac/rok - mesiac/rok	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
I. Prioritná oblasť 1 Investície do základnej infraštruktúry					240 000	240 000	67 000	173 000				
Opatrenie 1.1.1 Zlepšenie stavu miestnych komunikácií a chodníkov	Aktivita1.1.1.1 Revitalizácia miestnych komunikácií		Počet km	**2019-2025**	**100 000**	100 000	5 000	95 000				
	Aktivita 1.1.1.2 Dobudovanie a rekonštrukcia miestnych chodníkov		Počet km	**2019 - 2025**	**40 000**	40 000	2 000	38 000				
	Aktivita 1.1.1.4 Bezdrôtový rozhlas		Počet kusov	**2019 - 2025**	**5 000**	5 000	4 000	1 000				
Opatrenie 1.2.1 Zlepšenie stavu verejných priestranstiev	Aktivita 1.2.1.1 Terénna úprava v okolí kultúrneho domu		m²	**2019 - 2025**	**30 000**	30 000	28 000	2 000				
	Aktivita 1.2.1.2 Úprava a revitalizácia verejných priestranstiev		m²	**2019 - 2025**	**20 000**	20 000	19 000	1 000				
Opatrenie 1.2.2 Podpora spolupráce na lokálnej úrovni	Aktivita 1.2.2.1 Podpora projektov spolupráce		Počet spoločných projektov	**2019 - 2025**	**10 000**	10 000	3 000	7 000				
	1.2.2.2 Uplatňovanie prístupu CLLD		Počet podporených projektov v rámci prístupu LEADER	**2019 - 2025**	**15 000**	15 000	5 000	10 000				

II. Prioritná os 2 Občianska vybavenosť					12 500	12 500	11 700	800				
	2.1.1.2 Organizovanie kultúrno-športových podujatí		Počet podujatí	**2019 – 2025**	**7 500**	7 500	7 000	500				
III. Prioritná os 3 Životné prostredie					100 000	100 000	92 000	8 000				
Opatrenie 3.1.1 Ochrana pred povrchovou vodou	Aktivita 3.1.1.1 Ochrana pred záplavami a povrchovou vodou		Počet vybudovaných komponentov	**2019 – 2025**	**50 000**	50 000	45 000	5 000				
Opatrenie 3.2.2. Odpadové hospodárstvo	Aktivita 3.2.1.1 Vybudovanie odvodňovacích kanálov		km	**2019 – 2025**	**50 000**	50 000	47 000	3 000				
Celkom					**352 500**	**352 500**	**170 700**	**181 800**				

ZÁVER

PRO obce Vyšné nad Hronom je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PRO je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

1. **PRO obce Vyšné nad Hronom bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva**:

   Uznesenie č. , zo dňa

2. **PRO obce Vyšné nad Hronom bol vypracovaný na základe anketového prieskumu v obci, bol daný na verejné pripomienkovanie vyvesením na úradnej tabuli dňa**

3. **Posudzovanie vplyvov na životné prostredie:**

4. **Povinné prílohy:**

   Príloha č.1 – Zoznam členov riadiaceho tímu
   Príloha č.2 - Zoznam informačných zdrojov
   Príloha č.3 – Zoznam skratiek použitých v PRO
   Príloha č.4 – Akčný plán na daný rozpočet s výhľadom na 2 roky
   Príloha č.5 – Dohoda o partnerstve